

במדבר פרקים ט'-י' המסע בעקבות הענן

דודי זינגר

(טו) וּבִיּוֹם הַקִּיּוֹם אֶת הַמִּשְׁכָּן כִּסָּה הָעֲנַן אֶת הַמִּשְׁכָּן לְאַהֲלֵה הָעֵדוּת וּבַעֲרַב יִהְיֶה עַל הַמִּשְׁכָּן כְּמִרְאֵה אֵשׁ עַד בֹּקֶר :

(טז) כֵּן יִהְיֶה תְּמִיד הָעֲנַן יִכְסֶּנּוּ וּמִרְאֵה אֵשׁ לְיָלֵה :

(יז) וּלְפִי הָעֵלֶת הָעֲנַן מַעַל הָאֹהֶל וְאַחֲרָיָה כֵּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְמִקּוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן שֵׁם הָעֲנַן שָׁם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

(יח) **עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יַחֲנוּ כָּל יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הָעֲנַן עַל הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ :**

(יט) וּבְהֶאֱרִיךְ הָעֲנַן עַל הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִשְׁמֶרֶת ה' וְלֹא יִסְעוּ :

(כ) וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הָעֲנַן יָמִים מְסֻפָּר עַל הַמִּשְׁכָּן **עַל פִּי ה' יַחֲנוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ :**

(כא) וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הָעֲנַן מַעֲרַב עַד בֹּקֶר וְנִעְלָה הָעֲנַן בְּבֹקֶר וְנִסְעוּ אוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְנִעְלָה הָעֲנַן וְנִסְעוּ :

(כב) אוֹ יָמִים אוֹ חֹדֶשׁ אוֹ יָמִים בְּהֶאֱרִיךְ הָעֲנַן עַל הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עֲלָיו יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְעוּ וּבְהֵעֲלֵתוֹ יִסְעוּ :

(כג) **עַל פִּי ה' יַחֲנוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת ה' שָׁמְרוּ עַל פִּי ה' בְּיַד מֹשֶׁה :**

הערה:

מילה מנחה היא מילה או שורש לשוני שמופעים בטקסט מספר רב של פעמיים, הדבר מלמד על משמעות מיוחדת הנלמדת מהשימוש הרב באותה המילה.

שאלה:

אלו ביטויים חוזרים מספר פעמים בפסוקים טו' – כג'? ומה אנו לומדים מהם?

תשובה:

הביטויים : "על פי ה' יסעו" "על פי ה' יחנו" חוזרים שלוש פעמים להדגיש את הנכונות של עם ישראל וקבלתו את ההנהגה האלוקית הבאה לידי ביטוי באמצעות הענן.

נשים לב!!!

הביטוי "על פי ה' " מופיע 7 פעמיים (שלוש פעמיים לפני המילה "יסעו" ושלוש פעמיים לפני המילה " יחנו" ופעם נוספת בסיכום הדברים), המספר 7 בתורה מבטא שלימות, חיים לפי ציווי ה' מביאים למציאות של שלימות.

הערה:

בפסוקים אלו מתואר אופי נסיעתם של בני ישראל והתורה מדגישה שהנסיעה והחניה היא על פי ה'. ההליכה הזו על פי ה' מלמדת זכות על ישראל שככה יצאו לדרך מהר סיני, והמסע היה כולו על פי ה': גם החניה וגם היציאה לדרך נקבעו על פי הענן ולא על פי רצונם של ישראל - ההליכה על פי ה' באופן מוחלט.

הערה:

הספורנו בפירושו מפרט את השבח הגדול על בני ישראל שנסעו וחנו לפי ציווי ה':

(א) בני ישראל חנו לפי ציווי ה' גם כאשר מקום החניה לא היה נראה להם כמקום מתאים.

(ב) בני ישראל היו נשארים במקום בו הצטוו לחנות גם כאשר המקום לא היה טוב עבורם.

(ג) תחילת המסע של בני ישראל היה לשבחם שהיו נוסעים ממקום בו חנו והיה להם טוב וכל זאת רק בגלל ציווי ה'.

(ד) כל המציאות של חניה ומסע ללא ידיעה כמה זמן יעבור עד שיצטוו שוב לחנות או לנסוע זאת מציאות חיים של אמונה ותלות גדולה בה'.

(ה) ובנוסף המשיכו בני ישראל ללכת אחרי ה' במסעם גם כאשר הציווי היה אחרי יום אחד של חניה (חשוב לציין שהתמקמות במקום חניה ל-12 שבטים דורשת מאמץ רב)

ספורנו [יז-כג]:

"ספר זכותן של ישראל על לכתם אחריו במדבר,

ראשונה - שהיו חונים במקום אשר ישכון שם הענן, אע"פ שהיה מקום תוהו...

שנית - שהיו ממתנינים זמן ארוך אע"פ שהיה מקום רע מאוד.

שלישית - לפעמים היתה חניתם במקום נאות להם ולמקניהם ושם היה שוכן הענן ימים מספר מכל מקום.

רביעית - היתה חניתם זמן בלתי משוער באופן שיהיה לילה בלבד .

חמישית - לא היה להם פנאי לסדר עניניהם... וקצתם כבר הכינו וסדרו וכמו רגע

היו מסתלקים תיכף והורסים כל הכנותיהם...

הערה:

הנביא ירמיהו מציין לשבח את ההליכה והחניה של בני ישראל במדבר לפי ציווי ה'.

(ב) הַלֵּךְ וְקִרְאתָ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לְאֹמֹר כֹּה אָמַר ה' זְכַרְתִּי לְךָ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבְתָּ כָּל־יְלִדְתֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבָר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה:

במדבר פרק י' - החצוצרות

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
 (ב) עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת כָּסֹף מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ לְמִקְרָא הַעֲדָה וּלְמִסְעֵ אֶת הַמַּחֲנוֹת:
 (ג) וְתִקְעוּ בָהֶן וְנוֹעְדוּ אֵלַיךָ כָּל הַעֲדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
 (ד) וְאִם בָּאֶחָת יִתְקַעוּ וְנוֹעְדוּ אֵלַיךָ הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל:
 (ה) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה וְנִסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֲנִיִּים קִדְמָה:
 (ו) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה שְׁנִית וְנִסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֲנִיִּים תִּימְנָה תְּרוּעָה יִתְקַעוּ לְמִסְעֵיהֶם:

נשים לב !!

הפרשה מצווה על עשיית חצוצרות ועל השימוש בהם בדור המדבר בשני אופנים:

א. "למקרא העדה": איסוף העדה כולה בתקיעה בשתי החצוצרות, או איסוף הנשיאים בלבד בתקיעה בחצוצרה אחת (פסוקים ג' - ד', ו'ז').

ב. למסע המחנות": איתות למחנות השבטים שסביב המשכן לתחילת נסיעה (פסוקים ה' - ו').

שאלה:

למדנו בפרק ט' כי מסע המחנות היה על פי הענן: מהו אם כן תפקיד החצוצרות?

תשובה:

המעבר ממצב בו 12 שבטים נמצאים בחניה למצב של תחילת מסע מצריך זמן להתארגנות וכן סדר מופתי, הענן אשר סימן את היציאה למסע היה האות הראשון אחריו הכריז משה רבינו "קוּמָה ה' וַיִּפְצֹל אֵיבֵיךָ וַיִּגְסוּ מִשְׁנָאֵיךָ מִפְּנֵיךָ וּלְאַחַר מִכּוֹן תִּקְעוּ בַחצוצרות ובני ישראל החלו לנוע. וכל ההתארגנות מטרתה לשמור על הסדר בעת המעבר מחניה למסע, כפי שאומר ה"אור החיים": "לזה היה צריך לחצוצרות כדי שכל אחד ידע הזמן בדיוק שיסע בו בזה אחר זה"

רש"י [ב]:

למסע את המחנות – נמצאת אתה אומר על פי שלושה היו נוסעים על פי ה' על פי משה ועל פי חצוצרות.

אור החיים (שם):

(ב) עשה לך וגו'. צריך לדעת למה הוצרך לחצוצרות למסע המחנות, הלא עיני כל ישראל על הענן וכשיראוה ונוסע נוסעים? ואולי כי לצד שלא היו נוסעים יחד אלא יקדים דגל יהודה ואחריו בני גרשון נושאי המשכן ואחריו דגל ראובן וכו', לזה היה צריך לחצוצרות כדי שכל אחד ידע הזמן בדיוק שיסע בו בזה אחר זה.

השימושים השונים של החצוצרות בעתיד (מלחמה ושמחה):

הערה:

בנוסף לתקיעה בחצוצרות עבור תחילת מסע בני ישראל אנחנו לומדים גם על השימוש שיהיו לחצוצרות בעתיד, בהנהגת העם בארצו:

1. בעת מלחמה – מריעים. (9 תקיעות קצרות)

ז וּבְהַקְהִיל, אֶת-הַקְּהָל--תִּתְקַעוּ, וְלֹא תִרְיעוּ. ח וּבְנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים, יִתְקַעוּ בַחצוצרות; וְהָיוּ לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם, לְדֹרֹתֵיכֶם. ט וְכִי-תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאֶרְצְכֶם, עַל-הַצָּר הַצָּר אֲתָכֶם--וְהִרְעַתֶם, בַּחצוצרות; וּנְזַפְרֹתֶם, לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, וְנוֹשַׁעְתֶם, מֵאִיְבֹיכֶם .

2. במועדים וראשי חודשים – תוקעים . (תקיעה רציפה)

י וּבִיּוֹם שְׂמֵחַתְּכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם, וּבְרֵאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם-- וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל עַלְתֵיכֶם, וְעַל זְבָחֵי שְׁלָמֵיכֶם; וְהָיוּ לָכֶם לְזָכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם .

הערה:

” וְכִי תֵבְאוּ מִלְחָמָה בְּאֶרְצְכֶם עַל הַצָּר הַצָּר אֶתְכֶם ”

הרמב"ם מדייק מתוך הציווי להריע בחצוצרות בזמן מלחמה ומציין שהמצווה לתקיעה בשופר בעת יציאה למלחמה היא רחבה יותר וכוללת תקיעה חצוצרות גם בזמן צרה, כגון: בזמן בצורות או ארבה שהורסים את התבואה.

רמב"ם הלכות תענית פרק א הלכה א:

מצוות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות שנאמר: 'על הצר הצורר אתכם והרעתם בחצוצרות', כלומר כל דבר שייצר לכם כגון בצורת ודבר וארבה וכיוצא בהן זעקו עליהן הריעו.

הערה:

”וּבִיּוֹם שְׂמֵחַתְּכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֵאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם ”

האבן עזרא מדייק מתוך הציווי להריע בחצוצרות בזמן המועדים ומציין שהמצווה לתקיעה בשופר היא רחבה יותר וכוללת תקיעה חצוצרות גם בזמן שמחה לאומית, כגון: חזרה מניצחון במלחמה בדומה לימי החנוכה והפורים.

ראב"ע:

וביום שמחתכם ובמועדיכם ששבתם מארץ אויב או נצחתם האויב הבא עליכם

הערה:

”ובמועדיכם”- מסביר החזקוני את הסיבה לתקיעת השופר במועדים, והיא על מנת שידעו בני ישראל מתי מקריבים את הקורבנות של החג ובאותו הזמן יכוונו את ליבם לשמים.

חזקוני:

(י) ותקעתם בחצוצרות כדי שישמעו ישראל וידעו כי הקרבנות קרבים ויכוונו לבם לשמים.

הערה:

הענן המסמל מהשמים לבני ישראל לצאת למסע, לצד החצוצרות שהן האות המעשי ליציאה לדרך, מבטאים את הקשר והחיבור בין רצון האלוקים ומעשה העם.

סדר המסעות והפנייה לחובב:

התאריך של המסע - מתי המסע התחיל?

(יא) וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּת בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נִעְלָה הָעֶנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת:

הסבר:

בני ישראל מתחילים את המסע אחרי קבלת התורה בשנה השנייה לצאתם ממצרים בכ' לחודש השני הוא חודש אייר.

הערה:

עד עכשיו חנו בני ישראל במדבר סיני: ממדת תורה, חטא העגל, הקמת המשכן, סדר המחנות, אופן הטיפול במשכן ושילוב חלקי המשכן הנוסעים בתווך בין הדגלים השונים. וכעת מגיע המסע הראשון.

סדר היציאה למסע לפי רש"י:

1. דגל **מחנה יהודה** נוסע ואחריו מחנה יהודה.
2. א. אהרון ובניו מורידים את פרוכת המסך ומכסים בה את הארון וכלי הקודש .
ב. הלויים מפרקים את המשכן עצמו וטוענים אותו על העגלות .
3. בני גרשון ומררי והמשכן נוסעים .
4. דגל **מחנה ראובן** נוסע ואחריו מחנה ראובן.
5. הקהתים עם כלי הקודש נוסעים
6. דגל **מחנה אפרים** נוסע ואחריו מחנה אפרים.
7. דגל **מחנה דן** נוסע ואחריו מחנה דן .

רש"י [יז, כא]:

והורד המשכן - כיון שנוסע דגל יהודה נכנסו אהרן ובניו ופרקו את הפרכת וכסו בה את הארון, שנאמר (במדבר ד, ה) ובא אהרן ובניו בנסוע המחנה, ובני גרשון ובני מררי פורקין המשכן וטוענין אותו בעגלות ונוסעים, והארון וכלי הקדש של משא בני קהת עומדים מכוסין ונתונין על המוטות עד שנסע דגל מחנה ראובן, ואחר כך ונסעו הקהתים:

הערה:

רש"י מסביר שסדר היציאה למסע וסדר החניה של מחנה בני ישראל במדבר, מראה את חשיבות וקדושת המשכן " וכך נשמר כבוד המשכן וכליו שלא צריכים להמתין לכניסתם למשכן ", המשכן והכלים היו במרכז המחנה בזמן המסע ובעת החניה עד שכל השבטים מתיישבים המשכן כבר מוקם.

[כא] **נשאי המקדש** - נושאי הדברים המקודשים: והקימו את המשכן - בני גרשון ובני מררי, שהיו קודמים להם מסע שני דגלים, היו מקימין את המשכן, כשהיה הענן שוכן, וסימן החנייה נראה בדגל מחנה יהודה והם חונים, ועדיין בני קהת באים מאחריהם עם שני דגלים האחרונים, היו בני גרשון ובני מררי מקימין את המשכן, וכשבאים בני קהת מוצאים אותו על מכונו, ומכניסין בו הארון והשלחן והמנורה והמזבחות, וזהו משמעות המקרא והקימו מקימי המשכן אותו עד טרם בואם של בני קהת:

הפניה לחובב

כט ויאמר משה, לחבב בן רעואל המדיני חתן משה, נסעים אנחנו אל-המקום אשר אמר ה', אתו אתן לכם; לכה אתנו והטבנו לך, כי ה' דבר טוב על ישראל:

הסבר:

משה פונה לחובב ומבקש ממנו להמשיך ללכת עם בני ישראל לארץ ישראל, משה אומר לחובב שיבוא עם בני ישראל ויהיה לו טוב בכך שהוא יתברך בטוב שדבר ה' על בני ישראל.

ל ויאמר אליו, לא אלך: כי אם אל ארצי ואל מולדתי, אלך:

הסבר:

חובב עונה בשלילה למשה ואומר לו שהוא חוזר אל ארצו ואל מולדתו.

לא ויאמר, אל-נא תעזב אתנו; כי על פן ידעת, חנתנו במדבר, והיית לנו, לעינים: לב והיה, פי-תלך עמנו; והיה הטוב ההוא, אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו לך:

הסבר:

משה חוזר ומבקש מחובב שלא יעזוב את בני ישראל, הוא מבקש שיהיה לנו לעינים כלומר כמורה דרך במדבר, משה מציין בפני חובב שאם הוא ימשיך ללכת עם בני ישראל הוא יזכה בטוב שמביא ה' על בני ישראל.

שאלה:

מי הוא חובב?

תשובה:

רש"י מסביר שחובב הוא יתרו חותן משה, הוא יצטרף לבני ישראל כפי שמופיע בתחילת פרשת יתרו בספר שמות.

ה וַיבֹא יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה, וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ--אֶל-מֹשֶׁה: אֶל-הַמִּדְבָּר, אֲשֶׁר-הוּא חֲנִיָּה שָׁם--הַר הָאֱלֹהִים. וַיֹּאמֶר, אֶל-מֹשֶׁה, אֲנִי חֹתְנְךָ יִתְרוֹ, בָּא אֵלַיךְ; וְאִשְׁתְּךָ-- וְשְׁנֵי בָנֶיהָ, עִמָּה. ז וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְיַת חֲתָנּוֹ, וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשְׁקוּ-לוֹ, וַיִּשְׁאַלוּ אִישׁ-לְרֵעֵהוּ, לְשָׁלוֹם; וַיָּבֹאוּ, הָאֵהָלָה. ח וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה, לְחֲתָנּוֹ, אֵת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְפָרְעֹה וּלְמִצְרַיִם, עַל אֹדֶת יִשְׂרָאֵל: אֵת כָּל-הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מָצַאתָם בְּדֶרֶךְ, וַיִּצְלַם יְהוָה. ט וַיַּחַד יִתְרוֹ--עַל כָּל-הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל: אֲשֶׁר הִצִּילוֹ, מִיַּד מִצְרַיִם. י וַיֹּאמֶר, יִתְרוֹ, בְּרוּךְ יְהוָה, אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פְּרָעֹה: אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת-הָעָם, מִתַּחַת יַד-מִצְרַיִם. יא עַתָּה יִדְעֵתִי, כִּי-גָדוֹל יְהוָה מִכָּל-הָאֱלֹהִים: כִּי בִדְבָר, אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם. יב וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה, עִלָּה וּזְבָחִים--לְאֱלֹהִים; וַיָּבֹא אֲהָרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל, לְאַכֵּל-לֶחֶם עִם-חֹתֵן מֹשֶׁה-- לִפְנֵי הָאֱלֹהִים.

הערה:

רש"י מסביר את משמעות השמות של יתרו הוא חובב. יתרו- שיתר פרשה אחת בתורה (שקבל פרשה בספר התורה על שמו- פרשת יתרו). חובב- על כך שחבב את התורה

שאלה:

מדוע מבקש משה מיתרו להישאר עם בני ישראל ולא לעזוב? אנחנו רואים שמשה מתעקש וחוזר ומבקש מיתרו שלא יחזור לארצו ולמולדתו.

תשובה:

רש"י מסביר שמושה מפציר ביתרו להישאר עם בני ישראל, מאחר והוא לא רוצה שהגויים ידברו רע ויאמרו שיתרו יתגייר רק בגלל שהוא חשב שהוא יקבל חלק מארץ ישראל וכאשר הוא ראה שהוא לא מקבל הוא חזר בו מהחיבור לבני ישראל. אבל נראה שמאחורי דברי רש"י מסתתר לא רק דאגה לשמו הטוב של יתרו אלא דבר יותר משמעותי: מה יאמרו הגויים על כך שיתרו לא התגייר בגלל אהבת ישראל? יש גם עניין שיכול להביא לחילול ה' אם יתרו יעזוב וזו סיבה טובה לבקש מיתרו שישאר.

הערה:

יתרו חזר לארצו ולמולדתו, אך בניו של יתרו המשיכו עם בני ישראל ונכנסו איתם לארץ כפי שכתוב בספר שופטים: "ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה" (שופטים א, טז).

לב וְהָיָה, כִּי-תֵלֵךְ עִמָּנוּ; וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא, אֲשֶׁר יִיטִיב ה' עִמָּנוּ וְהַטְּבֵנוּ לָךְ:

שאלה:

מהי הטובה שמבטיח משה ליתרו?

תשובה:

- א. רש"י מסביר שהטוב היא העיר ירחו שלא חולקה לשבטים ולכן יכלו להתיישב שם בני יתרו " ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים (ירחו נקראת עיר התמרים) את בני יהודה " (שופטים א, טז).
- ב. המדרש מסביר ש'הטוב' הוא – שותפות במקדש, בתורה, ובשכר לעתיד לבוא, כמו כל יהודי.

המסע בעקבות הארון:

הערה: המסע יוצא אל הדרך והכתוב מתאר את המסע מהר ה':

לג ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים וארון ברית ה' נסע לפניהם דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה: לד וענן ה' עליהם יומם בנסעם מן המחנה:

הערה: דרך שלושת ימים:

רש"י מסביר שביציאה מהר סיני הלכו בני ישראל דרך שלוקח לעבור אותה שלושה ימים ביום אחד, מתוך רצון של ה' להכניס אותם לארץ מיד.

רש"י [לג]:

דרך שלשת ימים - מהלך שלשת ימים הלכו ביום אחד, שהיה הקדוש ברוך הוא חפץ להכניסם לארץ מיד:

פס' לה'-לו':

לה ויהי בנסע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: לו ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל:

הערה:

פסוקים אלו נתונים בין שני נונים הפוכים [ ] (כפי שניתן לראות בתמונה המצורפת הלקוחה מתוך ספר התורה), לסמן את יחודם כפי שאומר המדרש:

לתור להם מנוחה וענן יהוה עליהם יומם בנסעם
 מן המחנה
 הארץ ויאמר משה קומה יהוה ויפצו איביך וינסו
 משנאיך מפניך ובנחה יאמר שובה יהוה רבבות
 אלפי ישראל
 ויהי העם כמתאננים רע באנני יהוה וישמע יהוה

הערה:

מהגמרא אנו לומדים שהסיבה לכך שהפסוקים כתובים בין שני נוני (בהתחלה האות נ ובסוף האות נ), היא שהפרשה כתובה לא במקומה והסיבה שנכתבה כאן היא בשביל לעשות הפרדה בין שתי פורענויות.
 הרמב"ן מסביר מתוך המדרש שהפורענות הראשונה היא שנסעו מהר סיני בשמחה כתינוק הבורח מבית הספר, אמרו שמא ירבה ויתן לנו מצות, וזהו ויסעו מהר ה', שהיה מחשבתם להסיע עצמן משם מפני שהוא הר ה', וזהו פורענות ראשונה.

שבת דף קטו עמוד ב:

תנו רבנן: 'ויהי בנסע הארון ויאמר משה', פרשה זו עשה לה הקדוש ברוך הוא סימניות מלמעלה ולמטה, לומר שאין זה מקומה. רבי אומר: לא מן השם הוא זה, אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו.

הערה:

הספורנו לומד מתוך הפסוקים שיש לארון ה' תפקיד נוסף מעבר להובלת מחנה ישראל במסע והוא שמירה והגנה שכתוב " ... קומה ה' ויפוצו אויבך"

ספורנו [לה]

ויהי בנסוע הארון. ללכת ולהכנס לארץ ישראל.
קומה ה' ויפוצו אויבך. כי אמנם לולא שלחו מרגלים היו נכנסים בזולת מלחמה שהיו האומות בורחים כעזובת החורש והאמיר אשר עזבו מפני בני ישראל (ישעיהו יז, ט).